

สรุปอัตราความเร็วเฉลี่ยของรถยนต์ส่วนบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. ข้อเท็จจริง

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ได้ติดตามสภาพการจราจรในพื้นที่กรุงเทพมหานครต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยทำการสำรวจอัตราความเร็วเฉลี่ยของรถยนต์ส่วนบุคคลของแต่ละปี เพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบสภาพจราจร รวมทั้งประเมินผลการแก้ไขปัญหาการจราจรในช่วงที่ผ่านมา

๒. ผลการสำรวจ

๒.๑ สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ นี้ สนข. ได้ทำการสำรวจอัตราความเร็วเฉลี่ยของรถยนต์ส่วนบุคคลในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยวิธีบันทึกหมายเลขป้ายทะเบียนรถยนต์ (License Plate Method) บนถนนสายหลักต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม ๖ กลุ่มพื้นที่ ดังนี้

๒.๑.๑ **กลุ่มด้านทิศเหนือ** ประกอบด้วย ถนนพหลโยธิน ถนนวิภาวดีรังสิต ถนนประชาชื่น และถนนพระรามที่ ๕

๒.๑.๒ **กลุ่มด้านทิศใต้** ประกอบด้วย ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนกรุงธนบุรีถนนมไหสวรรย์ และถนนเจริญกรุง

๒.๑.๓ **กลุ่มด้านทิศตะวันออก** ประกอบด้วย ถนนพระราม ๙ ถนนเพชรบุรี ถนนสุขุมวิท ถนนพระรามที่ ๔ และถนนลาดพร้าว

๒.๑.๔ **กลุ่มด้านทิศตะวันตก** ประกอบด้วย ถนนสิรินธร ถนนบรมราชชนนี ถนนราชวิถี ถนนเพชรเกษม และถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า

๒.๑.๕ **พื้นที่ภายในถนนวงแหวนชั้นใน** ประกอบด้วย ถนนราชวิถี ถนนพญาไท ถนนพระรามที่ ๕ ถนนพระรามที่ ๔ ถนนราชดำเนินกลาง ถนนอโศก-ดินแดง ถนนเพชรบุรี ถนนสุขุมวิท ถนนเพลินจิต และถนนพระรามที่ ๑

๒.๑.๖ **กลุ่มถนนวงแหวนชั้นใน** ประกอบด้วย ถนนรัชดาภิเษก ถนนพระรามที่ ๓ ถนนมไหสวรรย์ และถนนจรัญสนิทวงศ์ ในการสำรวจถนนวงแหวนชั้นในกำหนดให้การจราจรในทิศตามเข็มนาฬิกาเป็นทิศทางเข้าเมือง และการจราจรในทิศทวนเข็มนาฬิกาเป็นทิศทางออกเมือง

๒.๒ สรุปผลการเปรียบเทียบข้อมูลจากการสำรวจอัตราความเร็วเฉลี่ยของรถยนต์ส่วนบุคคล ช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ๒๕๖๒ กับเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ๒๕๖๑ ในกลุ่มพื้นที่แต่ละทิศทาง ทั้งในช่วงเวลาเร่งด่วนเช้าและเย็นปรากฏตามตารางด้านล่าง และแผนผังแสดงอัตราความเร็วเฉลี่ยของรถยนต์ส่วนบุคคล

พื้นที่ กทม.	เวลาเร่งด่วนเช้า (ขาเข้าเมือง) (กม./ชม.)		เปลี่ยนแปลง		เวลาเร่งด่วนเย็น (ขาออกเมือง) (กม./ชม.)		เปลี่ยนแปลง	
	มิ.ย.-ต.ค. ๒๕๖๑	มิ.ย.-ต.ค. ๒๕๖๒	กม./ชม.	ร้อยละ	มิ.ย.-ต.ค. ๒๕๖๑	มิ.ย.-ต.ค. ๒๕๖๒	กม./ชม.	ร้อยละ
ด้านทิศเหนือ	๑๗.๐	๑๕.๑	-๑.๙	-๑๑.๒	๑๘.๑	๑๗.๖	-๐.๕	-๒.๘
ด้านทิศใต้	๑๒.๘	๑๔.๙	๒.๑	๑๖.๔	๓๒.๐	๓๔.๔	๒.๖	๘.๑
ด้านทิศตะวันออก	๑๓.๗	๑๔.๐	๐.๓	๒.๒	๑๖.๙	๑๘.๒	๑.๓	๗.๗
ด้านทิศตะวันตก	๑๗.๗	๑๗.๖	-๐.๑	-๐.๖	๒๕.๖	๒๔.๐	-๑.๖	-๖.๓
พื้นที่ภายในถนน วงแหวนชั้นใน	๑๕.๙	๑๖.๖	๐.๗	๔.๔	๑๕.๖	๑๕.๒	-๐.๔	-๒.๖
สรุปเฉลี่ย	๑๕.๔	๑๕.๗	๐.๓	๑.๙	๒๑.๗	๒๑.๖	-๐.๑	-๐.๕
เฉพาะบนถนน วงแหวนชั้นใน	๒๘.๙	๒๗.๓	-๑.๖	-๕.๕	๒๘.๘	๒๙.๗	๐.๙	๓.๑

๒.๓ สรุปภาพรวมของการจราจรจากการสำรวจอัตราความเร็วเฉลี่ยของรถยนต์ส่วนบุคคลบนถนนสายหลักต่างๆ ไม่รวมบนถนนวงแหวนชั้นใน (รัชดาภิเษก) ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๖๒ ปรากฏว่าอัตราความเร็วเฉลี่ยฯ ในช่วงเวลาเร่งด่วนเช้าประมาณ ๑๕.๗ กม./ชม. ขณะที่ความเร็วเฉลี่ยฯ ในช่วงเวลาเร่งด่วนเย็นประมาณ ๒๑.๖ กม./ชม.

ทั้งนี้ เมื่อทำการเปรียบเทียบอัตราความเร็วเฉลี่ยฯ ในช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ปี ๒๕๖๒ กับอัตราความเร็วเฉลี่ยฯ ในช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ปี ๒๕๖๑ พบว่าอัตราความเร็วเฉลี่ยฯ ในช่วงโมงเร่งด่วนเช้า (ขาเข้าเมือง) เพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ ๐.๓ กม./ชม. หรือร้อยละ ๑.๙ (จาก ๑๕.๔ กม./ชม. เป็น ๑๕.๗ กม./ชม.) ขณะที่ช่วงโมงเร่งด่วนเย็น (ขาออกเมือง) อัตราความเร็วเฉลี่ยลดลงประมาณ ๐.๑ กม./ชม. หรือร้อยละ ๐.๕ (จาก ๒๑.๗ กม./ชม. เหลือ ๒๑.๖ กม./ชม.) สำหรับอัตราความเร็วเฉลี่ยฯ ในพื้นที่แต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

๒.๓.๑ ด้านทิศเหนือ

๑) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเช้า (ขาเข้าเมือง) ลดลงโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๑.๙ กม./ชม. หรือร้อยละ ๑๑.๒ (จาก ๑๗.๐ กม./ชม. เหลือ ๑๕.๑ กม./ชม.)

๒) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเย็น (ขาออกเมือง) ลดลงโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๐.๕ กม./ชม. หรือร้อยละ ๒.๘ (จาก ๑๘.๑ กม./ชม. เหลือ ๑๗.๖ กม./ชม.)

๒.๓.๒ ด้านทิศใต้

๑) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเช้า (ขาเข้าเมือง) เพิ่มขึ้นโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๒.๑ กม./ชม. หรือร้อยละ ๑๖.๔ (จาก ๑๒.๘ กม./ชม. เป็น ๑๔.๙ กม./ชม.)

๒) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเย็น (ขาออกเมือง) เพิ่มขึ้นโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๒.๖ กม./ชม. หรือร้อยละ ๘.๑ (จาก ๓๒ กม./ชม. เป็น ๓๔.๖ กม./ชม.)

๒.๓.๓ ด้านทิศตะวันออก

๑) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเช้า (ขาเข้าเมือง) เพิ่มขึ้นโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๐.๓ กม./ชม. หรือร้อยละ ๒.๒ (จาก ๑๓.๗ กม./ชม. เป็น ๑๔ กม./ชม.)

๒) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเย็น (ขาออกเมือง) เพิ่มขึ้นโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๑.๓ กม./ชม. หรือร้อยละ ๗.๗ (จาก ๑๖.๙ กม./ชม. เป็น ๑๘.๒ กม./ชม.)

๒.๓.๔ ด้านทิศตะวันตก

๑) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเช้า (ขาเข้าเมือง) ลดลงโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๐.๑ กม./ชม. หรือร้อยละ ๐.๖ (จาก ๑๗.๗ กม./ชม. เหลือ ๑๗.๖ กม./ชม.)

๒) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเย็น (ขาออกเมือง) ลดลงโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๑.๖ กม./ชม. หรือร้อยละ ๖.๓ (จาก ๒๕.๖ กม./ชม. เหลือ ๒๔ กม./ชม.)

๒.๓.๕ พื้นที่ภายในถนนวงแหวนชั้นใน

๑) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเช้า (ขาเข้าเมือง) เพิ่มขึ้นโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๐.๗ กม./ชม. หรือร้อยละ ๔.๔ (จาก ๑๕.๙ กม./ชม. เป็น ๑๖.๖ กม./ชม.)

๒) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเย็น (ขาออกเมือง) ลดลงโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๐.๑ กม./ชม. หรือร้อยละ ๐.๖ (จาก ๑๕.๗ กม./ชม. เหลือ ๑๕.๖ กม./ชม.)

๒.๓.๖ กลุ่มบนถนนวงแหวนชั้นใน (ถนนรัชดาภิเษก)

๑) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเช้า (ขาเข้าเมือง) ลดลงโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๑.๖ กม./ชม. หรือร้อยละ ๕.๕ (จาก ๒๘.๙ กม./ชม. เหลือ ๒๗.๓ กม./ชม.)

๒) ความเร็วในช่วงโมงเร่งด่วนเย็น (ขาออกเมือง) เพิ่มขึ้นโดยรวมเฉลี่ยประมาณ ๐.๙ กม./ชม. หรือร้อยละ ๓.๑ (จาก ๒๘.๘ กม./ชม. เป็น ๒๙.๗ กม./ชม.)

๒.๔ สรุปโครงการก่อสร้างต่างๆ ที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างในช่วงปี ๒๕๖๒ ที่มีผลกระทบต่อสภาพการจราจรบนถนนต่างๆ ในพื้นที่สำรวจ ดังนี้

- ๒.๔.๑ โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน (หัวลำโพง-บางแค)
- ๒.๔.๒ โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน (บางซื่อ-ท่าพระ)
- ๒.๔.๓ โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดง (บางซื่อ-รังสิต)
- ๒.๔.๔ โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีเขียว (หมอชิต-สะพานใหม่-คูคต)
- ๒.๔.๕ โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีชมพู (แคราย-มีนบุรี)
- ๒.๔.๖ โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีส้ม (ศูนย์วัฒนธรรม-มีนบุรี)
- ๒.๔.๗ โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีเหลือง (ลาดพร้าว-สำโรง)
- ๒.๔.๘ โครงการก่อสร้างอุโมงค์ทางลอดแยกถนนจรัญสนิทวงศ์/ถนนพรานนก
- ๒.๔.๙ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแยก ณ ระนอง
- ๒.๔.๑๐ โครงการก่อสร้างอุโมงค์ทางลอดถนนรัชดาภิเษก/ถนนราชพฤกษ์

๒.๕ ในปี ๒๕๖๒ รถไฟฟ้าสายสีเขียว (หมอชิต-สะพานใหม่-คูคต) ได้เปิดทดลองให้ประชาชนโดยสารฟรีจากสถานีหมอชิต-สถานีห้าแยกลาดพร้าว (ปัจจุบันถึงสถานีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) รถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน (หัวลำโพง-บางแค) เปิดทดลองให้ประชาชนโดยสารฟรีจากสถานีวัดมังกร-สถานีท่าพระ (กรกฏาคม-กันยายน ๒๕๖๒) รถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน (บางซื่อ-ท่าพระ) เปิดทดลองให้ประชาชนโดยสารฟรีจากสถานีบางโพ-สถานีสิรินธร (ปัจจุบันถึงสถานีจรัญฯ ๑๓) นอกจากนี้ยังมีการเปิดใช้งานอุโมงค์ทางลอดพัฒนาการ-รามคำแหง-ถาวรวิชัย บนถนนพัฒนาการ

๒.๖ สถิติการจดทะเบียนใหม่ของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ของปี ๒๕๖๒ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๑ เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครสรุปได้ ดังนี้

๒.๖.๑ จำนวนรถยนต์ ๔ ล้อ (รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน ๗ คน รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน ๗ คน รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล รถยนต์รับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารไม่เกิน ๗ คน และรถยนต์สี่ล้อรับจ้าง) ปี ๒๕๖๒ มีสถิติการจดทะเบียนรถใหม่เฉลี่ยวันละ ๑,๓๒๒ คัน เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๑ ที่มีสถิติการจดทะเบียนรถใหม่เฉลี่ยวันละ ๑,๒๘๖ คัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ย ๓๖ คัน/วัน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗

๒.๖.๒ สำหรับจำนวนรถจักรยานยนต์ มีสถิติการจดทะเบียนรถใหม่ในปี ๒๕๖๒ เฉลี่ยวันละ ๑,๒๗๗ คัน เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๑ ที่มีสถิติการจดทะเบียนรถใหม่เฉลี่ยวันละ ๑,๓๐๓ คัน ซึ่งลดลงเฉลี่ย ๒๖ คัน/วัน คิดเป็นร้อยละ ๒

๒.๖.๓ จำนวนรถจดทะเบียนสะสมในกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีจำนวน ๑๐,๖๘๖,๔๔๒ คัน (จำแนกเป็นรถยนต์ทุกประเภท ๖,๗๙๐,๑๕๐ คัน และรถจักรยานยนต์ ๓,๘๙๖,๒๙๒ คัน) เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนรถจดทะเบียนสะสม ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีจำนวน ๑๐,๒๔๔,๑๔๔ คัน เพิ่มขึ้น ๔๔๒,๒๙๘ คัน คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๓

๒.๗ สำหรับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่จำหน่ายในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างเดือนมกราคม-ตุลาคม ๒๕๖๒ เปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๑ สรุปได้ ดังนี้

๒.๗.๑ ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๑ ในปี ๒๕๖๒ มีราคาเฉลี่ย ๒๗.๓๕ บาท/ลิตร เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ มีราคาเฉลี่ย ๒๙.๙๙ บาท/ลิตร ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๑ ลดลง ๒.๖๔ บาท/ลิตร (ลดลงร้อยละ ๘.๗) จากปี ๒๕๖๑

๒.๗.๒ ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๕ ในปี ๒๕๖๒ มีราคาเฉลี่ย ๒๗.๖๒ บาท/ลิตร เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ มีราคาเฉลี่ย ๓๐.๒๖ บาท/ลิตร ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ๙๕ ลดลง ๒.๖๔ บาท/ลิตร (ลดลงร้อยละ ๘.๖) จากปี ๒๕๖๑

๓. สรุปผลการสำรวจ

๓.๑ ภาพรวมของสภาพการจราจรในปี ๒๕๖๒ มีปัญหาการจราจรติดขัดไม่แตกต่างจากปี ๒๕๖๑ อย่างมีนัยสำคัญ สรุปดังนี้

๓.๑.๑ ในปี ๒๕๖๒ ช่วงระหว่างการสำรวจโครงการส่วนใหญ่ (โครงการรถไฟฟ้าโครงการสะพานข้ามทางแยก และอุโมงค์ทางลอด) อยู่ระหว่างการก่อสร้าง

๓.๑.๒ การเพิ่มขึ้นของรถจดทะเบียนใหม่ในเขตกรุงเทพมหานครยังคงมีอัตราการเพิ่มที่ใกล้เคียงกันทุกปี (ยกเว้นช่วงปีที่มีมาตรการของภาครัฐกรณีการคืนภาษีสรรพสามิตรถยนต์คันแรก ที่มีอัตราการเพิ่มที่สูงกว่าปกติ) ส่งผลให้จำนวนรถสะสมในเขตกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี ขณะที่การก่อสร้างโครงข่ายถนนและทางด่วนเพิ่มเติม ซึ่งมีข้อจำกัดในหลายด้านส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปอย่างล่าช้า

๓.๑.๓ สำหรับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในปี ๒๕๖๒ ได้ปรับราคาลดลงจากช่วงปี ๒๕๖๑ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับราคาย้อนหลังในหลายปีที่ผ่านมา พบว่าราคาลดลงประมาณร้อยละ ๒๐

๓.๒ สนข. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนแม่บทการแก้ไขปัญหาการจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ด้วยการเพิ่มพื้นที่และความสามารถในการรองรับปริมาณการจราจรบนถนนในจุดที่จำเป็น และการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะเพื่อลดปริมาณรถส่วนบุคคลบนถนน ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากกระทรวงคมนาคมแล้ว โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างเตรียมนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกพิจารณาให้ความเห็นชอบ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการแก้ไขปัญหารถติดต่อไป

๓.๓ สำหรับการแก้ไขปัญหาการจราจรในอนาคต เมื่อโครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้บริการได้ตามแผนงาน ภาครัฐสมควรที่จะต้องมีการดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางจากการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลหันมาใช้ระบบขนส่งมวลชนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ สนข. จะพิจารณาหาแนวทางในการบริหารจัดการความต้องการในการเดินทาง (Demand Management) เพื่อรองรับการพัฒนาโครงข่ายการจราจรและระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจะนำบางมาตรการที่เหมาะสม เช่น การเก็บค่าผ่านทางรถยนต์ส่วนบุคคลเข้าบางถนนหรือบางพื้นที่ หรือการปรับเปลี่ยนอัตราภาษีรถยนต์ เป็นต้น โดยจะทำการศึกษาในรายละเอียดของแต่ละมาตรการ รวมทั้งหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเสนอคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกและคณะรัฐมนตรี เพื่อที่จะผลักดันนำมาตรการเหล่านั้นไปสู่การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหารถติดในภาพรวมต่อไป